

การศึกษาชนิดของวัชพืชใน อินทผลัม มัณฑะ ลิลลี่ กล้วยไม้สกุลหวายและฟาแลนนอปซิส เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อศัตรูพืช

A Study on Weed Types in Date Palm, Sweet Potato, Lily, *Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp. to Prepare A List of Pests

อัญชนก ศรีเมือง^{1*} อ้นศยา พรหมมา² วชระ สังข์ทอง¹ นิชากรณ์ ใจดี¹ และกาญจนา พฤษพันธ์³

Tanchanok Sreemuang^{1*}, Ansaya Promma², Watchara Sangthong¹, Nichakorn Jaidee¹ and Kanchana Pruesapan³

¹กลุ่มวิจัยวัชพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

²กลุ่มวิจัยและพัฒนา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุโขทัย กรมวิชาการเกษตร

³กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพิพิธภัณฑ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

¹Weed Science Research Group, Plant Protection Research and Development Office, Department of Agriculture

²Research and Development Group, Sukhothai Agriculture Research and Development Center, Department of Agriculture

³Botanical Research Group and Plant Museum, Plant Varieties Protection office, Department of Agriculture

Received : Mar 17, 2025

Revised : May 20, 2025

Accepted : Jun 5, 2025

บทคัดย่อ

การสำรวจชนิดของวัชพืชใน อินทผลัม มัณฑะ ลิลลี่ กล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปซิส ในระหว่างปีงบประมาณ 2565-2567 ในพื้นที่ปลูกพืชดังกล่าวของประเทศไทย เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อศัตรูพืช ดำเนินการโดยการสำรวจจำแนกชนิด เก็บตัวอย่างวัชพืชและนำมาจัดทำตัวอย่างพรรณไม้แห้ง โดยสำรวจแบบสับสน จำนวน 157 แปลง ประกอบด้วยแปลงอินทผลัม จำนวน 98 แปลง พบวัชพืช 55 ชนิด วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์ทานตะวัน (Asteraceae) รองลงมาเป็นวัชพืชในวงศ์หญ้า (Poaceae) และวงศ์กก (Cyperaceae) แปลงมัณฑะ จำนวน 44 แปลง พบวัชพืช 38 ชนิด วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์หญ้า (Poaceae) รองลงมาเป็นวงศ์บานไม่รู้โรย (Amaranthaceae) ลิลลี่ จำนวน 4 แปลง พบวัชพืช 11 ชนิด วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์ทานตะวัน (Asteraceae) และกล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปซิส จำนวน 11 แปลง พบวัชพืช 14 ชนิด วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์หญ้า (Poaceae)

คำสำคัญ : อินทผลัม มัณฑะ ลิลลี่ กล้วยไม้สกุลหวายและฟาแลนนอปซิส บัญชีรายชื่อศัตรูพืช

Abstract

This study on Date palm, Sweet potato, Lily, *Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp., were conducted to find weeds during the years 2022-2024 in plots areas of these crops in Thailand to prepare a list of pests. Used a discovery survey of 157 plots, classification and prepare dried plant sample. We found 98 Date palm plots with 55 weed species. The most diverse species were the sunflower family (Asteraceae), followed by weeds in the grass family (Poaceae) and the sedge family (Cyperaceae), found 44 Sweet potato

plots with 38 weed species. The most diverse species were the grass family (Poaceae), followed by weeds in the Bachelor's button (Amaranthaceae), found 4 Lily plots with 11 weed species. The most diverse species were the sunflower family (Asteraceae) and found 11 *Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp. plots with 14 weed species. The most diverse species were the grass family (Poaceae).

Keyword : Date palm, Sweet potato, Lily, *Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp., a list of pests

*Corresponding author. E-mail : tanchanok.doa@gmail.com

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีการส่งออกสินค้าเกษตรหลายรายการ ซึ่งก็มีการนำเข้าสินค้าเกษตรบางรายการด้วยเช่นกัน ในการดำเนินการเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสินค้าเกษตร ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งคือข้อมูลเกี่ยวกับศัตรูพืช ซึ่งมีความสำคัญที่จะนำไปใช้ในการกำหนดมาตรการสุขอนามัยพืชกับพืชที่มีการค้าขายระหว่างประเทศ เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าและประเทศผู้ส่งออกมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลดังกล่าว เช่น ประเทศผู้ส่งออกต้องใช้ข้อมูลศัตรูพืชส่งให้ประเทศคู่ค้าประกอบการเปิดตลาดสินค้าส่งออกต่างประเทศตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด หรือประเทศผู้นำเข้าใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชเพื่อกำหนดมาตรการสุขอนามัยพืชสำหรับการนำเข้า เป็นต้น ดังนั้นประเทศไทยซึ่งเป็นทั้งประเทศผู้นำเข้าและผู้ส่งออกจึงมีความจำเป็นในการใช้ข้อมูลศัตรูพืชดังกล่าว

จากการศึกษาศัตรูพืชในประเทศไทยที่ผ่านมาได้มีการศึกษาจัดทำบัญชีรายชื่อศัตรูพืชของประเทศไทย ระหว่างปี 2550-2564 ในส่วนของวัชพืช พบว่ามีการวิจัยศัตรูพืชต่าง ๆ ในกลุ่มผลไม้ ได้แก่ แก้วมังกร มะละกอ มะพร้าว น้ำหอม มะม่วง กล้วย มะยงชิด เมล่อน ขนุน สับปะรด และมะนาว กลุ่มพืชผัก ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง พืชตระกูลแตง พืชตระกูลกะหล่ำ ข้าวโพด ผักกาด ฟริก มะเขือ และแตงกวา เมล็ดพันธุ์หรือหัวพันธุ์ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมัน และหัวพันธุ์ไม้ดอก พืชไร่ ได้แก่ อ้อย ข้าวฟ่าง และถั่วเหลือง (จันทร์เพ็ญ ประครองวงศ์ และคณะ, 2553; ศิริพร ซึ่งสนธิพร และคณะ, 2554; ศิริพร ซึ่งสนธิพร และคณะ, 2555; ศิริพร ซึ่งสนธิพร และคณะ, 2557; ศิริพร ซึ่งสนธิพร และคณะ, 2559; ศิริพร ซึ่งสนธิพร และคณะ, 2561; ธัญชนก และคณะ, 2563; ธัญชนก จงรักไทย และคณะ, 2565) ซึ่งการพิจารณาเลือกชนิดพืชเพื่อศึกษาชนิดศัตรูพืชสำหรับการนำเข้าส่งออก ประกอบด้วย (1) ที่ผ่านมามีผู้แจ้งความประสงค์ต่อกรมวิชาการเกษตรขอนำเข้าหรือส่งออกอินทผลัม และกล้วยไม้ (2) เป็นพืชที่มีสถานภาพเป็นสิ่งที่กักตุนที่มีการนำเข้าปริมาณมากจากแหล่งที่มีศัตรูพืชร้ายแรง ต้องการเปลี่ยนสถานภาพเป็นสิ่งต้องห้าม เช่น มันเทศ และลิ้นี่ หรือ (3) เป็นพืชที่มีศักยภาพส่งออกต่างประเทศและมีผู้แจ้งความประสงค์ให้จัดทำข้อมูลวิชาการเกี่ยวกับพืชและศัตรูพืชประกอบการยื่นขอเปิดตลาด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาชนิดศัตรูพืชและจัดทำบัญชีรายชื่อศัตรูพืชของ อินทผลัม มันเทศ ลิ้นี่ กล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปปิสในประเทศไทยให้เป็นปัจจุบันและถูกต้องตามหลักมาตรฐานสากล เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช เป็นข้อมูลประกอบการเปิดตลาดสินค้าส่งออกต่างประเทศ และนำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศต่อไป

ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ จึงเป็นการศึกษาความหลากหลายของวัชพืชที่พบในพื้นที่ปลูกอินทผลัม มันเทศ ลิ้นี่ กล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปปิส เพื่อประโยชน์ในการค้าระหว่างประเทศการจัดทำฐานข้อมูลวัชพืชที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และเป็นข้อมูลสนับสนุนการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชที่เกี่ยวข้องกับวัชพืช อีกทั้งเกษตรกรสามารถนำข้อมูลความหลากหลายของวัชพืชไปวางแผนการป้องกันกำจัดวัชพืชในพื้นที่ปลูกพืชได้ต่อไป

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. การสำรวจ ได้แก่ แผนที่ สมุดบันทึก กรรไกร ถุงพลาสติก ปากกาเขียนพลาสติก หรือกระดาษป้ายชื่อ กล้องถ่ายภาพ เครื่องวัดพิกัดภูมิศาสตร์ หรือโทรศัพท์ที่สามารถรับสัญญาณดาวเทียมระบุพิกัดภูมิศาสตร์ได้
2. การตรวจสอบชนิดพืช ได้แก่ แวนขยายขนาด 10 เท่า กล้องจุลทรรศน์กำลังขยายต่ำ เข็มเย็บ ปากคืบ หนังสือคู่มือการจำแนกพรรณไม้ต่าง ๆ

วิธีการ

1. การสำรวจ สำรวจวัชพืชในแปลงอินทผาลัม มันทะลิ และกล้วยไม้สกุลหวายและฟาแลนนอปซิส แบบสับพบตามวิธีการของ McMaugh, T. 2008 ในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงโดยรถยนต์ หรืออยู่ในระยะที่สามารถเดินเข้าถึงได้ การสำรวจโดยเดินตามแนวตั้งฉากกับด้านยาวของแปลงอย่างน้อย 3 แนว และ/หรือแนวทแยงมุม ซึ่งมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ปลูกพืชแต่ละชนิด จดบันทึกวัชพืชทุกชนิดที่พบ จนกว่าจะไม่พบชนิดใหม่เพิ่มเติม สำหรับวัชพืชที่ไม่สามารถระบุชนิดได้เก็บตัวอย่างสด หรือจัดทำตัวอย่างพรรณไม้แห้ง เพื่อศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม ที่กลุ่มวิจัยวัชพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล ชนิด และปริมาณ เนื่องจากวัชพืชที่พบในแต่ละแหล่ง แต่ละแปลงแตกต่างกันทั้งชนิดและปริมาณ การเปรียบเทียบจึงต้องทำปรับให้เป็นหน่วยเดียวกันก่อน โดยปรับเปลี่ยนเป็นความถี่ในการพบแต่ละชนิด เป็นความถี่สัมพัทธ์ของวัชพืชแต่ละชนิด โดยคำนวณตามสูตรดังนี้ (สถิตย์ วัชรกิตติ, 2525; ศิริพร ชิงสนธิพร และคณะ, 2561)

$$\text{ความถี่สัมพัทธ์ ของวัชพืช ก.} = (\text{จำนวนครั้งที่พบพืช ก.} / \text{จำนวนครั้งที่พบพืชทุกชนิดรวมกัน}) \times 100 \quad (1)$$

(Relative Frequency : RF)

2. การตรวจสอบชนิดพืช โดยการเทียบกับตัวอย่างพันธุ์ไม้ในพิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพ อาคารพิพิธภัณฑ์พืชสิรินธร กรมวิชาการเกษตร หรือหอพรรณไม้ กรมอุทยาน วรรณพืชและสัตว์ป่า และ/หรือ ตรวจสอบกับเอกสารเกี่ยวกับวัชพืช และพืชพรรณต่าง ๆ ได้แก่ วัชพืชสามัญภาคกลาง (วิรัช จันทรัมย์ และคณะ, 2545) ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันท์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2557 (สำนักงานหอพรรณไม้, 2557) Flora of Thailand, (Smithinand and Larsen, 1987; Smithinand and Larsen, 1990; Smithinand and Larsen, 1991; Smithinand and Larsen, 1992; Smithinand and Larsen, 1993; Smithinand and Larsen, 1996; Smithinand and Larsen, 1997) Weeds of Rice in Indonesia (Soerjani *et al.*, 1987) Common Weeds of Malaysia and their Control, (Barnes and Chan, 1990) Major Weed in Thailand : Illustrated by Color, (Kenji *et al.*, 1984) Weeds in Highland of Northern Thailand : Illustrated by Color, (Harada *et al.*, 1987) Common Weeds in Vietnam, (Suk *et al.*, 2005) Weeds of Soybean Fields in Thailand, (Tavatchai and Maxwell, 1994) Weed Flora of Japan – Illustrated by Colour, (Numata and Yoshizawa, 1975) Weeds in Australia, (Lamp and Collet, 2002) Western Weeds, (Hussey *et al.*, 2007)

ผลและวิจารณ์ผล

อินทผาลัม

การสำรวจและเก็บตัวอย่างวัชพืชในแปลงอินทผาลัม กระจายตัวในพื้นที่ ภาคเหนือ จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำปาง แพร่ อุดรดิตถ์ และลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ นครพนม บัรรัมย์ อุดรธานี อุบลราชธานี ศรีสะเกษ หนองคาย นครราชสีมา และกาฬสินธุ์ และภาคกลาง จำนวน

14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี นครสวรรค์ นนทบุรี กาญจนบุรี นครปฐม พระนครศรีอยุธยา
อ่างทอง กำแพงเพชร พิษณุโลก พิจิตร และสระบุรี ผลการสำรวจมีดังนี้

แปลงอินทผาลัมมีทั้งแปลงเริ่มปลูก จนถึงแปลงที่สามารถเก็บผลผลิตได้แล้ว จึงมีทั้งทรงขาดต้นเล็ก (สูงไม่เกิน 2 เมตร) ไปจนถึงค่อนข้างใหญ่ มีร่มเงา (สูงมากกว่า 2 เมตร) วัชพืชที่พบในแปลงอินทผาลัม จำนวน 98 แปลง จัดบันทึกวัชพืชทั้งหมด 1,691 ครั้ง โดยมีชนิดวัชพืชที่พบทั้งสิ้น 55 ชนิด กระจายตัวอยู่ใน 45 สกุล ของ 20 วงศ์ โดยพบวัชพืช 3 ประเภท ได้แก่ วัชพืชประเภทใบแคบ จำนวน 8 ชนิด กระจายอยู่ใน 8 สกุลของวงศ์หญ้า มีค่าความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 22.4357% วัชพืชประเภทใบกว้าง จำนวน 42 ชนิด กระจายอยู่ใน 35 สกุล ของ 18 วงศ์ มีค่าความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 63.7119% และวัชพืชประเภทกก จำนวน 5 ชนิด กระจายอยู่ใน 2 สกุล ของวงศ์กก มีค่าความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 13.8504% วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์ทานตะวัน (Asteraceae) พบถึง 10 ชนิด มีความถี่สัมพัทธ์ของวงศ์เท่ากับ 16.8976% รองลงไป ได้แก่ วงศ์หญ้า Poaceae จำนวน 8 ชนิด ซึ่งพบ กระจายอยู่ใน 8 สกุล มีความถี่สัมพัทธ์ของวงศ์เท่ากับ 22.4357% (Table 1)

Table 1 Diversity of weeds found in Date palm plots.

Weed type	Family	no. genus	no species	Relative Frequency (RF)
Narrowleaf weed		8	8	22.4357
1	Poaceae	8	8	22.4357
Broadleaf weeds		35	42	63.7119
1	Acanthaceae	2	2	4.4321
2	Amaranthaceae	3	3	6.6483
3	Asteraceae	10	10	16.8976
4	Boraginaceae	1	1	1.9391
5	Cleomaceae	1	2	3.3241
6	Commelinaceae	1	2	3.8781
7	Convolvulaceae	2	2	3.8781
8	Cucurbitaceae	2	2	1.6620
9	Euphorbiaceae	1	2	4.1551
10	Leguminosae	2	4	3.3241
11	Lythraceae	1	1	0.5540
12	Malvaceae	2	2	3.0471
13	Nyctaginaceae	1	3	3.3241
14	Onagraceae	1	1	1.1080
15	Passifloraceae	1	1	1.3850
16	Phyllanthaceae	1	2	1.1080
17	Plantaginaceae	1	1	1.9391
18	Solanaceae	1	1	1.1080
Sedge		2	5	13.8504
1	Cyperaceae	2	5	13.8504
Total		45	55	100.00

การสำรวจวัชพืชที่พบเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป และมี 9 ชนิด ที่พบครั้งหนึ่งหรือมากกว่าของจำนวนแปลงที่สำรวจ ซึ่งเรียงจากมากไปหาน้อย ชนิดที่มีจำนวนครั้งของการพบมากที่สุด ได้แก่ หญ้าตีนนก (*Digitaria ciliaris* (Retz.) Koeler) พบใน 72 แปลง หรือคิดเป็นความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 4.4321% หญ้าตีนกา (*Eleusine indica* (L.) Gaertn.) พบใน 68 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 4.1551% กะเม็ง (*Eclipta prostrata* (L.)) หญ้าตีนติด (*Brachiaria reptans* (L.) C.A.Gardner & C.E.Hubb.) และหญ้านกสีชมพู (*Echinochloa colona* (L.) Link) พบใน 59 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 3.6011% เท่ากัน บาดยา (*Asystasia gangetica* (L.) T.Anderson) พันงูขาว (*Achyranthes aspera* L.) กกขนาก (*Cyperus difformis* L.) และหญ้าปากควาย (*Dactyloctenium aegyptium* (L.) Willd.) พบใน 54 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 3.3241% เท่ากัน (Table 2)

Table 2 List and relative frequency of weeds found in Date palm plots.

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
Narrowleaf weeds					
<i>Axonopus</i>	<i>compressus</i>	(Sw.) P.Beauv.	Poaceae	หญ้าม้าเลเชีย	2.4931
<i>Brachiaria</i>	<i>reptans</i>	(L.) C.A.Gardner & C.E.Hubb.	Poaceae	หญ้าตีนติด	3.6011
<i>Cynodon</i>	<i>dactylon</i>	(L.) Pers.	Poaceae	หญ้าแพรก	1.1080
<i>Dactyloctenium</i>	<i>aegyptium</i>	(L.) Willd.	Poaceae	หญ้าปากควาย	3.3241
<i>Digitaria</i>	<i>ciliaris</i>	(Retz.) Koeler	Poaceae	หญ้าตีนนก	4.4321
<i>Echinochloa</i>	<i>colona</i>	(L.) Link	Poaceae	หญ้านกสีชมพู	3.6011
<i>Imperata</i>	<i>cylindrica</i>	(L.) Raeusch.	Poaceae	หญ้าคา	1.9391
<i>Melinis</i>	<i>repens</i>	(Willd.) Zizka	Poaceae	หญ้าดอกแดง	1.9391
Broadleaf weed					
<i>Asystasia</i>	<i>gangetica</i>	(L.) T.Anderson	Acanthaceae	บาดยา	3.3241
<i>Ruellia</i>	<i>tuberosa</i>	L.	Acanthaceae	ต้อยติ่ง	1.1080
<i>Achyranthes</i>	<i>aspera</i>	L.	Amaranthaceae	พันงูขาว	3.3241
<i>Amaranthus</i>	<i>viridis</i>	L.	Amaranthaceae	ผักโขม	1.9391
<i>Gomphrena</i>	<i>celosioides</i>	Mart.	Amaranthaceae	บานไม่รู้โรยป่า	1.3850
<i>Ageratum</i>	<i>conyzoides</i>	(L.) L.	Asteraceae	สาบแรังสาบกา	1.9391
<i>Bidens</i>	<i>pilosa</i>	L.	Asteraceae	ก้นจ้าวดอกใหญ่	1.9391
<i>Chromolaena</i>	<i>odorata</i>	(L.) R.M.King & H.Rob.	Asteraceae	สาบเสือ	0.5540
<i>Cyanthillium</i>	<i>cinereum</i>	(L.) H.Rob.	Asteraceae	หญ้าละออง	1.9391
<i>Eclipta</i>	<i>prostrata</i>	(L.) L.	Asteraceae	กะเม็ง	3.6011
<i>Emilia</i>	<i>sonchifolia</i>	(L.) DC. ex DC.	Asteraceae	หูลาซ้อน	1.1080

Table 2 List and relative frequency of weeds found in Date palm plots. (Continue.)

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
<i>Mikania</i>	<i>micrantha</i>	Kunth	Asteraceae	ซี่ไถ่ย่าน	0.8310
<i>Praxelis</i>	<i>clematidea</i>	(Griseb.) R.M.King & H.Rob.	Asteraceae	สาบม่วง	2.4931
<i>Sphagneticola</i>	<i>trilobata</i>	(L.) Pruski	Asteraceae	กระดุมทองเลื้อย	1.3850
<i>Synedrella</i>	<i>nodiflora</i>	(L.) Gaertn.	Asteraceae	ผักแครด	1.1080
<i>Heliotropium</i>	<i>indicum</i>	L.	Boraginaceae	หญ้างวงช้าง	1.9391
<i>Cleome</i>	<i>rutidosperma</i>	DC.	Cleomaceae	ผักเสี้ยนดอกม่วง	1.3850
<i>Cleome</i>	<i>viscosa</i>	L.	Cleomaceae	ผักเสี้ยนผี	1.9391
<i>Commelina</i>	<i>benghalensis</i>	L.	Commelinaceae	ผักปลาใบ	1.6620
<i>Commelina</i>	<i>diffusa</i>	Burm.f.	Commelinaceae	ผักปลา	2.2161
<i>Evolvulus</i>	<i>nummularius</i>	(L.) L.	Convolvulaceae	ใบต่างเหรียญ	1.9391
<i>Ipomoea</i>	<i>aquatica</i>	Forssk.	Convolvulaceae	ผักบุ้ง	1.9391
<i>Coccinia</i>	<i>grandis</i>	(L.) Voigt	Cucurbitaceae	ตำลึง	0.8310
<i>Momordica</i>	<i>charantia</i>	L.	Cucurbitaceae	มะระขี้่นก	0.8310
<i>Euphorbia</i>	<i>heterophylla</i>	L.	Euphorbiaceae	หญ้ายาง	2.2161
<i>Euphorbia</i>	<i>hirta</i>	L.	Euphorbiaceae	นํ้านมราชสีห์	1.9391
<i>Aeschynomene</i>	<i>americana</i>	L.	Leguminosae	โสนดอน	0.8310
<i>Mimosa</i>	<i>diplotricha</i>	Sauvalle	Leguminosae	ไมยราบเครือ	0.8310
<i>Mimosa</i>	<i>pigra</i>	L.	Leguminosae	ไมยราบยักษ์	0.5540
<i>Mimosa</i>	<i>pundica</i>	L.	Leguminosae	ไมยราบหนาม	1.1080
<i>Ammannia</i>	<i>baccifera</i>	L.	Lythraceae	มะไฟนกคุ้ม	0.5540
<i>Corchorus</i>	<i>aestuans</i>	L.	Malvaceae	ปอวัชพืช	1.6620
<i>Melochia</i>	<i>corchorifolia</i>	L.	Malvaceae	เซ่งใบมน	1.3850
<i>Boerhavia</i>	<i>diandra</i>	L.	Nyctaginaceae	ผักโขมหินใบ แหลม	1.1080
<i>Boerhavia</i>	<i>diffusa</i>	L.	Nyctaginaceae	ผักโขมหิน	1.3850
<i>Boerhavia</i>	<i>repens</i>	L.	Nyctaginaceae	ผักโขมหิน	0.8310
<i>Ludwigia</i>	<i>hyssopifolia</i>	(G.Don) Exell	Onagraceae	เทียนนา	1.1080
<i>Passiflora</i>	<i>foetida</i>	L.	Passifloraceae	กะทกรก	1.3850
<i>Phyllanthus</i>	<i>amarus</i>	Schumach. & Thonn.	Phyllanthaceae	ลูกใต้ใบ	0.5540

Table 2 List and relative frequency of weeds found in Date palm plots. (Continue.)

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
<i>Phyllanthus</i>	<i>virgatus</i>	G.Forst.	Phyllanthaceae	หางอำเภอ	0.5540
<i>Scoparia</i>	<i>dulcis</i>	L.	Plantaginaceae	กระต่ายจาม	1.9391
<i>Physalis</i>	<i>minima</i>	L.	Solanaceae	โองเทง	1.1080
Sedge					
<i>Cyperus</i>	<i>difformis</i>	L.	Cyperaceae	กกขนาก	1.9417
<i>Cyperus</i>	<i>irria</i>	L.	Cyperaceae	กกทราย	1.6181
<i>Cyperus</i>	<i>laxus</i>	Lam.	Cyperaceae	หญ้าตีนกา	1.2945
<i>Cyperus</i>	<i>rotundus</i>	L.	Cyperaceae	แห้วหมู	0.9709
<i>Fimbristylis</i>	<i>quinquangularis</i>	(Vahl) Kunth	Cyperaceae	หนวดปลาชุก	0.6472

มันเทศ

การสำรวจและเก็บตัวอย่างวัชพืชในแปลงมันเทศ ในพื้นที่ ภาคเหนือ จำนวน 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ และนครราชสีมา ภาคกลาง จำนวน 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร และภาคใต้ จำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ พัทลุง สงขลา และนครศรีธรรมราช ผลการสำรวจมีดังนี้

แปลงมันเทศมีทั้งแปลงเริ่มปลูก จนถึงแปลงที่สามารถเก็บผลผลิตได้แล้ว วัชพืชที่พบในแปลงมันเทศ จำนวน 44 แปลง จัดบันทึกวัชพืชทั้งหมด 269 ครั้ง โดยมีชนิดวัชพืชที่พบทั้งสิ้น 38 ชนิด กระจายตัวอยู่ใน 31 สกุล ของ 17 วงศ์ โดยพบวัชพืช 3 ประเภท ได้แก่ วัชพืชประเภทใบแคบ จำนวน 9 ชนิด กระจายอยู่ใน 9 สกุล ของวงศ์หญ้า มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 25.6505% วัชพืชประเภทใบกว้าง จำนวน 26 ชนิด กระจายอยู่ใน 21 สกุล ของ 15 วงศ์ มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 69.5268% และวัชพืชประเภทกก จำนวน 3 ชนิด กระจายอยู่ใน 1 สกุล ของวงศ์กก มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 4.8327% วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์หญ้า (Poaceae) พบถึง 9 ชนิด ซึ่งพบกระจายอยู่ใน 9 สกุล มีความถี่สัมพัทธ์ของวงศ์เท่ากับ 25.6505% รองลงไป ได้แก่ วงศ์บานไม่รู้โรย (Amaranthaceae) จำนวน 4 ชนิด มีความถี่สัมพัทธ์ของวงศ์เท่ากับ 10.4091% (Table 3)

Table 3 Diversity of weeds found in Sweet potato plots.

Weed type	Family	no. genus	no species	Relative Frequency (RF)
Narrowleaf weed		9	9	25.6505
1	Poaceae	9	9	25.6505
Broadleaf weeds		21	26	69.5168
1	Amaranthaceae	3	4	10.4091
2	Cleomaceae	1	1	2.6022
3	Commelinaceae	1	1	2.2305

Table 3 Diversity of weeds found in sweet potato plots. (Continue.)

Weed type	Family	no. genus	no species	Relative Frequency (RF)
4	Compositae	2	2	6.3197
5	Convolvulaceae	2	3	7.0631
6	Cucurbitaceae	1	1	2.2305
7	Euphorbiaceae	1	2	5.2044
8	Fabaveae	1	1	2.6022
9	Leguminosae	1	1	3.3457
10	Malvaceae	1	1	1.4870
11	Phyllanthaceae	1	2	8.5502
12	Plantaginaceae	1	1	2.6022
13	Portulacaceae	1	2	5.5762
14	Rubiaceae	2	3	6.6916
15	Solanaceae	1	1	2.6022
Sedge		1	3	4.8327
1	Cyperaceae	1	3	4.8327
Total		31	38	100.00

การสำรวจวัชพืชที่พบเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป และมี 12 ชนิด ที่พบครั้งหนึ่งหรือมากกว่าของจำนวนแปลงที่สำรวจ ซึ่งเรียงจากมากไปหาน้อย ชนิดที่มีจำนวนครั้งของการพบมากที่สุด ได้แก่ ลูกใต้ใบใบใหญ่ (*Phyllanthus carolinensis* Walter) พบใน 31 แปลง หรือคิดเป็นความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 6.3197% หญ้าตีนกา (*Eleusine indica* (L.) Gaertn.) พบใน 26 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 4.4610% หญ้าตีนตีด (*Brachiaria reptans* (L.) C.A.Gardner & C.E.Hubb.) พบใน 25 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 4.0892% หญ้าตีนกลม (*Echinochloa colona* (L.) Link) และตีนตุ๊กแก (*Tridax procumbens* (L.) L.) พบใน 24 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 3.7175% เท่ากัน หญ้าตีนนก (*Digitaria ciliaris* (Retz.) Koeler) ครามขน (*Indigofera hirsuta* L.) ผักบุ้ง (*Ipomoea aquatica* Forssk.) และผักเบี้ยใหญ่ (*Portulaca oleracea* L.) พบใน 23 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 3.3457% ผักโขม (*Amaranthus viridis* L.) อีหนาว (*Digera muricata* Mart.) และกระดุมขน (*Mitracarpus hirtus* (L.) DC.) พบใน 22 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 2.9741% เท่ากัน (Table 4)

Table 4 List and relative frequency of weeds found in Sweet potato plots.

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
Narrowleaf weeds					
<i>Eleusine</i>	<i>indica</i>	(L.) Gaertn	Poaceae	หญ้าตีนกา	4.4610
<i>Brachiaria</i>	<i>reptans</i>	(L.) C.A.Gardner & C.E.Hubb.	Poaceae	หญ้าตีนตีด	4.0892

Table 4 List and relative frequency of weeds found in Sweet potato plots. (Continue.)

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
<i>Echinochloa</i>	<i>colona</i>	(L.) Link	Poaceae	หญ้านกสีชมพู	3.7175
<i>Digitaria</i>	<i>ciliaris</i>	(Retz.) Koeler	Poaceae	หญ้าตีนนก	3.3457
<i>Acrachne</i>	<i>racemosa</i>	(B.Heyne ex Roth) Ohwi	Poaceae	หญ้าหางนกยูงใหญ่	2.6022
<i>Chloris</i>	<i>barbata</i>	Sw.	Poaceae	หญ้ารังนก	2.6022
<i>Dactyloctenium</i>	<i>aegyptium</i>	(L.) Willd.	Poaceae	หญ้าปากควาย	1.8587
<i>Dinebra</i>	<i>retroflexa</i>	(Vahl) Panz.	Poaceae	หญ้าก้านแข็ง	1.4870
<i>Pennisetum</i>	<i>polystachion</i>	(L.) Schult.	Poaceae	หญ้าขจรจบ ดอกเล็ก	1.4870
Broadleaf weeds					
<i>Amaranthus</i>	<i>viridis</i>	L.	Amaranthaceae	ผักโขม	2.9741
<i>Digera</i>	<i>muricata</i>	Mart.	Amaranthaceae	อีหนาว	2.9741
<i>Gomphrena</i>	<i>celosioides</i>	Mart.	Amaranthaceae	บานไม่รู้โรยป่า	2.6022
<i>Amaranthus</i>	<i>spinosus</i>	L.	Amaranthaceae	ผักโขมหนาม	1.8587
<i>Cleome</i>	<i>rutidosperma</i>	DC.	Cleomaceae	ผักเสี้ยนขน	2.6022
<i>Commelina</i>	<i>benghalensis</i>	L.	Commelinaceae	ผักปลาบนา	2.2305
<i>Tridax</i>	<i>procumbens</i>	(L.) L.	Compositae	ตีนตุ๊กแก	3.7175
<i>Praxelis</i>	<i>clematidea</i>	(Griseb.) R.M.King & H.Rob.	Compositae	สาบม่วง	2.6022
<i>Ipomoea</i>	<i>aquatica</i>	Forssk.	Convolvulaceae	ผักบุ้ง	3.3457
<i>Ipomoea</i>	<i>pes-tigridis</i>	L.	Convolvulaceae	ขยุ่มตีนหมา	2.6022
<i>Camonea</i>	<i>vitifolia</i>	(Burm.f.) A.R.Simões & Staples	Convolvulaceae	จิงจ้อดอก เหลือง	1.1152
<i>Gymnopetalum</i>	<i>scabrum</i>	(Lour.) W.J.de Wilde & Duyfjes	Cucurbitaceae	ขี้กาขาว	2.2305
Sedge					
<i>Cyperus</i>	<i>irria</i>	L.	Cyperaceae	กกทราย	1.8587
<i>Cyperus</i>	<i>difformis</i>	L.	Cyperaceae	กกขนาก	1.4870
<i>Cyperus</i>	<i>rotundus</i>	L.	Cyperaceae	แห้วหมู	1.4870

ลิลลี่

การสำรวจและเก็บตัวอย่างวัชพืชในแปลงลิลลี่ในพื้นที่ ภาคเหนือพบเพียงจังหวัดเชียงใหม่ ผลการสำรวจมีดังนี้

ลิลลี่ที่พบเป็นแปลงที่ปลูกเพื่อการเข้าชมทางการค้า จึงเป็นระยะออกดอกเท่านั้น โดยปลูกเป็นแปลงสำหรับนักท่องเที่ยวเข้าชม วัชพืชที่พบในแปลงลิลลี่ จำนวน 4 แปลง จดบันทึกวัชพืชทั้งหมด 36 ครั้ง โดยมีชนิดวัชพืชที่พบทั้งสิ้น 11 ชนิด กระจายตัวอยู่ใน 11 สกุล ของ 6 วงศ์ โดยพบวัชพืช 2 ประเภท ได้แก่ วัชพืชประเภทใบกว้าง จำนวน 10 ชนิด กระจายอยู่ใน 10 สกุลของ 5 วงศ์ มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 88.8889% และวัชพืชประเภทกก จำนวน 1 ชนิด ของวงศ์กก มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 11.1111% วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์ทานตะวัน (Asteraceae) พบถึง 6 ชนิด มีความถี่สัมพัทธ์ของวงศ์เท่ากับ 47.2223% ซึ่งพบ กระจายอยู่ใน 6 สกุล (Table 5)

Table 5 Diversity of weeds found in Lily plots.

Weed type	Family	no. genus	no species	Relative Frequency (RF)
Broadleaf weeds		10	10	88.8889
1	Amaranthaceae	1	1	11.1111
2	Apiaceae	1	1	8.3333
3	Asteraceae	6	6	47.2223
4	Oxalidaceae	1	1	11.1111
5	Urticaceae	1	1	11.1111
Sedge		1	1	11.1111
1	Cyperaceae	1	1	11.1111
Total		11	11	100.00

การสำรวจวัชพืชที่พบเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป และทั้ง 11 ชนิด พบครั้งหนึ่งหรือมากกว่าของจำนวนแปลงที่สำรวจ ซึ่งเรียงจากมากไปหาน้อย ชนิดที่มีจำนวนครั้งของการพบมากที่สุด ได้แก่ ผักโขม (*Amaranthus viridis* L.) ชี้เก๋ย่าน (*Mikania micrantha* Kunth) ส้มกบ (*Oxalis corniculata* L.) ผักขมหินใบน้อย (*Pilea microphylla* (L.) Liebm.) ผักแครด (*Synedrella nodiflora* (L.) Gaertn.) พบทั้ง 4 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 11.111% เท่ากัน ใบบัวบก (*Centella asiatica* (L.) Urb.) และสาบเสือ (*Chromolaena odorata* (L.) R.M.King & H.Rob.) พบใน 3 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 8.3333% เท่ากัน สาบแร้งสาบกา (*Ageratum conyzoides* (L.) L.) จ้อยล่อ (*Conyza sumatrensis* (Retz.) Wolker) และทหารกล้า (*Galinsoga parviflora* Cav.) พบใน 2 แปลง มีความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 5.5556% เท่ากัน (Table 6)

Table 6 List and relative frequency of weeds found in Lily plots.

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
Broadleaf weeds					
<i>Amaranthus</i>	<i>viridis</i>	L.	Amaranthaceae	ผักโขม	11.1111
<i>Centella</i>	<i>asiatica</i>	(L.) Urb.	Apiaceae	ใบบัวบก	8.3333

Table 6 List and relative frequency of weeds found in Lily plots. (Continue.)

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
<i>Mikania</i>	<i>micrantha</i>	Kunth	Asteraceae	ซีไถ่ย่าน	11.1111
<i>Synedrella</i>	<i>nodiflora</i>	(L.) Gaertn.	Asteraceae	ผักแครด	11.1111
<i>Chromolaena</i>	<i>odorata</i>	(L.) R.M.King & H.Rob.	Asteraceae	สาบเสือ	8.3333
<i>Ageratum</i>	<i>conyzoides</i>	(L.) L.	Asteraceae	สาบแร้งสาบกา	5.5556
<i>Conyza</i>	<i>sumatrensis</i>	(Retz.) Wolker	Asteraceae	จ้อล่อ	5.5556
<i>Galinsoga</i>	<i>parviflora</i>	Cav.	Asteraceae	ทหารกล้า	5.5556
<i>Oxalis</i>	<i>corniculata</i>	L.	Oxalidaceae	ส้มกบ	11.1111
<i>Pilea</i>	<i>microphylla</i>	(L.) Liebm.	Urticaceae	ขมิ้นใบน้อย	11.1111
Sedge					
<i>Cyperus</i>	<i>laxus</i>	Lam.	Cyperaceae	หญ้าตีนกา	11.1111

กล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปซิส

การสำรวจและเก็บตัวอย่างวัชพืชในแปลงกล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปซิส ในพื้นที่ภาคกลาง 3 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี และสุพรรณบุรี ผลการสำรวจมีดังนี้

กล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปซิสเป็นแปลงที่ปลูกเพื่อการค้า จึงเป็นระยะออกดอกเท่านั้น โดยเกษตรกรปลูกบนร้านสูงจากพื้น วัชพืชที่พบจะขึ้นบนวัสดุปลูกและบริเวณใต้ร้านปลูก จากการสำรวจจำนวน 11 แปลง จัดบันทึกวัชพืชทั้งหมด 94 ครั้ง โดยมีชนิดวัชพืชที่พบทั้งสิ้น 14 ชนิด กระจายตัวอยู่ใน 14 สกุล ของ 10 วงศ์ โดยพบวัชพืช 3 ประเภท ได้แก่ วัชพืชประเภทใบแคบจำนวน 5 ชนิด กระจายอยู่ใน 5 สกุลของวงศ์หญ้า มีค่าความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 27.6595% วัชพืชประเภทใบกว้าง จำนวน 8 ชนิด กระจายอยู่ใน 8 สกุลของ 8 วงศ์ มีค่าความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 69.1490% และวัชพืชประเภทกก จำนวน 1 ชนิด กระจายอยู่ใน 1 สกุลของวงศ์กก มีค่าความถี่สัมพัทธ์เท่ากับ 3.1915% วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์หญ้า (Poaceae) พบถึง 5 ชนิด ซึ่งพบ กระจายอยู่ใน 5 สกุล มีความถี่สัมพัทธ์ของวงศ์เท่ากับ 27.6596% (Table 7)

Table 7 Diversity of weeds found in Orchid plots (*Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp.)

Weed type	Family	no. genus	no species	Relative Frequency (RF)
Narrowleaf weed		5	5	27.6595
1	Poaceae	5	5	27.6595
Broadleaf weeds		8	8	69.1490
1	Acanthaceae	1	1	11.7021
2	Commelinaceae	1	1	7.4468
3	Compositae	1	1	9.5745

Table 7 Diversity of weeds found in Orchid plots (*Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp.) (Continue.)

Weed type	Family	no. genus	no species	Relative Frequency (RF)
4	Euphorbiaceae	1	1	10.6383
5	Linderniaceae	1	1	7.4468
6	Oxalidaceae	1	1	8.5107
7	Piperaceae	1	1	8.5107
8	Urticaceae	1	1	5.3191
Sedge		1	1	3.1915
1	Cyperaceae	1	1	3.1915
Total		14	14	100.00

การสำรวจวัชพืชที่พบเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป และมี 14 ชนิด ที่พบครั้งหนึ่งหรือมากกว่าของจำนวนแปลงที่สำรวจ ซึ่งเรียงจากมากไปหาน้อย ชนิดที่มีจำนวนครั้งของการพบมากที่สุด ได้แก่ ดาดตะกั่ว (*Strobilanthes alternata* (Burm.f.) Moylan ex J.R.I.Wood) พบใน 11 แปลง หรือคิดเป็นความถี่ สัมพัทธ์เท่ากับ 11.7021% น้ำนมราชสีห์เล็ก (*Euphorbia thymifolia* L.) พบใน 10 แปลง หรือคิดเป็นความถี่ สัมพัทธ์เท่ากับ 10.6383% หูปลาช่อน (*Emilia sonchifolia* (L.) DC. ex DC.) พบใน 9 แปลง หรือคิดเป็นความถี่ สัมพัทธ์เท่ากับ 9.5745% ส้มกบ (*Oxalis corniculata* L.) และผักกระสัง (*Peperomia pellucida* (L.) Kunth) พบใน 8 แปลง หรือคิดเป็นความถี่ สัมพัทธ์เท่ากับ 8.5107% เท่ากัน ผักปลาบ (*Commelina diffusa* Burm.f.) และหญ้ากาบหอย (*Lindernia crustacea* (L.) F.Muell.) พบใน 7 แปลง หรือคิดเป็นความถี่ สัมพัทธ์เท่ากับ 7.4468% เท่ากัน หญ้ารงนก (*Chloris barbata* Sw.) และหญ้านกสีชมพู (*Echinochloa colona* (L.) Link) พบใน 6 แปลง หรือคิดเป็นความถี่ สัมพัทธ์เท่ากับ 6.3830% เท่ากัน (Table 8)

Table 8 List and relative frequency of weeds found in Orchid plots (*Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp.)

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
Narrowleaf weeds					
<i>Chloris</i>	<i>barbata</i>	Sw.	Poaceae	หญ้ารังนก	6.3830
<i>Echinochloa</i>	<i>colona</i>	(L.) Link	Poaceae	หญ้านกสีชมพู	6.3830
<i>Digitaria</i>	<i>ciliaris</i>	(Retz.) Koeler	Poaceae	หญ้าตีนนก	5.3191
<i>Leptochloa</i>	<i>chinensis</i>	(L.) Nees	Poaceae	หญ้าดอกขาว	5.3191
<i>Eleusine</i>	<i>indica</i>	(L.) Gaertn	Poaceae	หญ้าตีนกา	4.2553
Broadleaf weeds					
<i>Strobilanthes</i>	<i>alternata</i>	(Burm.f.) Moylan ex J.R.I.Wood	Acanthaceae	ดาดตะกั่ว	11.7021

Table 8 List and relative frequency of weeds found in Orchid plots (*Dendrobium* spp. and *Phalaenopsis* spp.) (Continue.)

Type/Genus	Specific epithet	Author	Family	Thai name	Relative Frequency (RF)
<i>Commelina</i>	<i>diffusa</i>	Burm.f.	Commelinaceae	ผักปลาบ	7.4468
<i>Emilia</i>	<i>sonchifolia</i>	(L.) DC. ex DC.	Compositae	หูกปลาช่อน	9.5745
<i>Cyperus</i>	<i>rotundus</i>	L.	Cyperaceae	แห้วหมู	3.1915
<i>Euphorbia</i>	<i>thymifolia</i>	L.	Euphorbiaceae	น้านมราชสีห์เล็ก	10.6383
<i>Lindernia</i>	<i>crustacea</i>	(L.) F.Muell.	Linderniaceae	หญ้านากบ	7.4468
<i>Oxalis</i>	<i>corniculata</i>	L.	Oxalidaceae	ส้มกบ	8.5107
<i>Peperomia</i>	<i>pellucida</i>	(L.) Kunth	Piperaceae	ผักกระสัง	8.5107
<i>Pilea</i>	<i>microphylla</i>	(L.) Liebm.	Urticaceae	ขมิ้นใบน้อย	5.3191
Sedge					
<i>Cyperus</i>	<i>rotundus</i>	L.	Cyperaceae	แห้วหมู	3.1915

สรุปและข้อเสนอแนะ

วัชพืชที่พบในอินทผลัมเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์ทานตะวัน (Asteraceae) รองลงไปเป็นวัชพืชในวงศ์หญ้า (Poaceae) และวงศ์กก (Cyperaceae) ตามลำดับ ชนิดที่พบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หญ้าตีนนก หญ้าตีนกา กะเม็ง หญ้าตีนติด หญ้านกสีชมพู บาทยา พญางู กกขนาก และหญ้านากบควาย เป็นต้น

วัชพืชที่พบในมันเทศเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์หญ้า (Poaceae) รองลงไปเป็นวงศ์บานไม่รู้โรย (Amaranthaceae) ชนิดที่พบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลูกใต้ใบใบใหญ่ หญ้าตีนกา หญ้าตีนติด หญ้านกสีชมพู ตีนตุ๊กแก หญ้าตีนนก ครามขน ผักบุ้ง ผักเบี้ยใหญ่ ผักโขม อีหนาว และกระดุมขน เป็นต้น

วัชพืชที่พบในมันเทศเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์ทานตะวัน (Asteraceae) ชนิดที่พบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผักโขม ชีโก๋ย่าน ส้มกบ ผักขมิ้นใบน้อย ผักแครด ใบบัวบก สาบเสือ สาบแร้งสาบกา จ้อยล่อ และทหารกล้า เป็นต้น

วัชพืชที่พบในกล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปซิสเป็นวัชพืชที่พบทั่วไป วงศ์ที่พบมีความหลากหลายชนิดมากที่สุด ได้แก่ วงศ์หญ้า (Poaceae) ชนิดที่พบเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ดาดตะกั่ว น้านมราชสีห์เล็ก หูกปลาช่อน ส้มกบ ผักกระสัง ผักปลาบ หญ้านากบควาย หญ้ารงนก และหญ้านกสีชมพู เป็นต้น

วัชพืชที่พบเหล่านี้ หลายชนิดเป็นวัชพืชร้ายแรง ยากต่อการควบคุม เช่น อีหนาว สาบเสือ สาบแร้งสาบกา และลูกใต้ใบใบใหญ่ ในปัจจุบันมีการนำเครื่องจักรมาใช้ในการเกษตรมากขึ้น เช่น รถไถ สำหรับการเตรียมสถานที่ ซึ่งมักเป็นรถรับจ้างบริการ ซึ่งจะมีการนำไปบริการในพื้นที่ต่าง ๆ เครื่องจักรกลเหล่านี้หากมีการนำไปใช้ในพื้นที่ใหม่ โดยไม่มีการทำความสะอาด อาจเป็นแหล่งแพร่กระจายส่วนขยายพันธุ์ของวัชพืช ทำให้เกิดวัชพืชชนิดที่ไม่เคยมีการระบาดมาก่อน ระบาดได้นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนชนิดพืชปลูกหรือปรับเปลี่ยนการใช้ที่ดิน ก็เป็นอีกปัจจัยทำให้มีการเปลี่ยนแปลงชนิดวัชพืช ดังนั้นจึงควรมีการสำรวจซ้ำเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและเป็นปัจจุบัน

รายชื่อพืชในอินทผลัม มันทะลิ ลิลี่ กล้วยไม้สกุลหวายและสกุลฟาแลนนอปซิส ที่ได้จากการสำรวจนี้ เป็นปัจจุบันที่มีความถูกต้อง ตรงตามหลักสากล สามารถใช้ในการจัดทำบัญชีรายชื่อศัตรูพืชและใช้วิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชประกอบการจัดทำคำขอเปิดตลาดสินค้าเกษตรของประเทศไทยได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ ประครองวงศ์, เบญจมาภรณ์ ลิ้มประเสริฐ และมัตติกา ทองรส. (2553). การศึกษาชนิดวัชพืชในพืชส่งออก : หน่อไม้ฝรั่ง. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2552 เล่ม 2. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. (หน้า 850-863). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ธัญชนก จงรักไทย, อ้นศยา พรหมมา, เอกรัตน์ ธนุทอง และกาญจนา พฤษพันธ์. (2563). การศึกษาชนิดของวัชพืชของพืชส่งออก ได้แก่ ขนุน และกล้วยาสนาม พืชนำเข้า ได้แก่ พริก และมะเขือ. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2562 เล่ม 3. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. (หน้า 1063-1091). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2565). การศึกษาชนิดของวัชพืชของพืชส่งออก ได้แก่ แก้วมังกร และสับปะรด พืชนำเข้า ได้แก่ ถั่วเหลือง และแตงกวา ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2564 เล่ม 2. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร. (หน้า 1360-1391). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- วิรัช จันทร์ศรี, ช่อม เปรมชัย, ทวี แสงทอง, จันทร์เพ็ญ ประครองวงศ์, ไชยยศ สุพัฒน์กุล, มาลี ณ นคร, สุนันทา เพ็ญสุด, ศรัสม สุวรรณวงศ์ และศิริพร ชิงสนธิพร. (2545). วัชพืชสามัญภาคกลาง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สมาคมวิทยาการวัชพืชแห่งประเทศไทย.
- ศิริพร ชิงสนธิพร และธัญชนก จงรักไทย. (2557). การศึกษาชนิดของวัชพืชของพืชส่งออก (ข้าวโพดฝักอ่อน และมะม่วง) และพืชนำเข้า (อ้อย และข้าวฟ่าง). ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2556 เล่ม 4. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (หน้า 2692-2720). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิริพร ชิงสนธิพร, ธัญชนก จงรักไทย และมัตติกา ทองรส. (2554). การศึกษาชนิดของวัชพืชของพืชนำเข้า พืชตระกูลกะหล่ำ. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2553 เล่ม 2. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (หน้า 1125-1146). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิริพร ชิงสนธิพร, ธัญชนก จงรักไทย และอ้นศยา สุริยะวงศ์ตระกูล. (2559). การศึกษาชนิดของวัชพืชของพืชส่งออก ผีเสื้อและฟักทอง พืชนำเข้า มันสำปะหลัง และยาสูบ. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2558 เล่ม 3. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (หน้า 1516-1558). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิริพร ชิงสนธิพร, ธัญชนก จงรักไทย, จริญญา ปันสุภา, ภัทรพิชชา รุจิระพงศ์ชัย, และกลอยใจ คงเจียง. (2555). การศึกษาชนิดของวัชพืชของพืชส่งออก (มะละกอ และ มะพร้าว) และพืชนำเข้า (ปาล์มน้ำมัน และหัวพันธุ์ไม้ดอก). ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2554 เล่ม 3. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (หน้า 1215-1255). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศิริพร ชิงสนธิพร, อ้นศยา สุริยะวงศ์ตระกูล, ธัญชนก จงรักไทย, เอกรัตน์ ธนุทอง และกาญจนา พฤษพันธ์. (2561). การศึกษาชนิดของวัชพืชของพืชส่งออก ได้แก่ กล้วย และมะยมชนิด พืชนำเข้า ได้แก่ เมล่อน และมะนาว. ใน รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2560 เล่ม 1. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร (หน้า 360-401). กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สถิตย์ วัชรกิตติ. (2525). *การสำรวจทรัพยากรป่าไม้*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักงานหอพรรณไม้. (2557). *ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันท์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2557*. กรุงเทพฯ : สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- Barnes, D.E. and Chan, L.G. (1990). *Common weeds of Malaysia and their control*. Malaysia : Percetakan Seasons Sdn.
- Harada, J., Paisooksantivatana, Y. and Zungsontiporn, S. (1987). *Project manual no.3 weeds in the highlands of Northern Thailand : illustrated by color*. Thailand : Mass Medias.
- Hussey, B.M.J., Keighery, G.J., Dodd, J., Lloyd, S.G. and Cousens, R.D. (2007). *Western weeds. A guide to the weeds of Western Australia. 2nd ed*. Australia : Scott Print, perth.
- Kenji, N., Teerawatsakul, M., Prakongvongs, C. and Chaiwiratnukul, L. (1985). *Project manual no.1 Major weeds in Thailand : illustrated by color*. Thailand : Mass Medias.
- Lamp, C. and Collet, F. (2002). *Field Guide to Weeds in Australia. 3rd ed*. Sydney : Inkata Press.
- McMaugh, T. (2008). *คำแนะนำในการสำรวจศัตรูพืชในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก*. Canberra : Union Offset.
- Numata, M. and Yoshizawa, N. (1975). *Weed flora of Japan Illustrated by colour*. Japan : Zenkoku Noson Kyoiku Kyokai.
- Smithinand, T and Larsen, K. (1987). *Flora of Thailand. Vol. 5 Part 1*. Bangkok : The Forest Herbarium, Royal Forest Department.
- _____. (1990). *Flora of Thailand. Vol. 5 Part 2*. Bangkok : The Forest Herbarium, Royal Forest Department.
- _____. (1991). *Flora of Thailand. Vol. 5 Part 3*. Bangkok : The Forest Herbarium, Royal Forest Department.
- _____. (1992). *Flora of Thailand. Vol. 5 Part 4*. Bangkok : The Forest Herbarium, Royal Forest Department.
- _____. (1993). *Flora of Thailand. Vol. 6 Part 1*. Bangkok : The Forest Herbarium, Royal Forest Department.
- _____. (1996). *Flora of Thailand. Vol. 5 Part 2*. Bangkok : The Forest Herbarium, Royal Forest Department.
- _____. (1997). *Flora of Thailand. Vol. 5 Part 3*. Bangkok : The Forest Herbarium, Royal Forest Department.
- Soerjani, M., Kostermans, A.J.G.H. and Tjitrosepomo, G. (1987). *Weeds of rice in Indonesia*. Jakarta : Balai Pustaka.
- Suk, J. K., Yong, W. K., Duong, V. C. and Hoang, A. C. (2005). *Common weeds in Vietnam*. Vietnam : Saigon Plant Protection Stated Limited Company.
- Tavatchai, R. and James, F. M. (1994). *Weeds of soybean fields in Thailand*. Chiangmai : Multiple Cropping Center.